

9. What Resilience Means for NATO and Why It Matters Now. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/391/files/221d1a94-527f-475a-9005-2c66fc64f84e.pdf>

10. Whole-of-government approach – Knowledge for policy. URL: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/glossary-item/whole-government-approach_en

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-669-0-20>

**THE ROLE OF REGIONAL SECURITY ALLIANCES
IN STABILIZING THE GLOBAL ORDER IN THE FACE
OF INEFFECTIVE GLOBAL GOVERNANCE SYSTEMS**

**РОЛЬ РЕГІОНАЛЬНИХ БЕЗПЕКОВИХ СОЮЗІВ
У СТАБІЛІЗАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОГО ПОРЯДКУ
В УМОВАХ НЕЕФЕКТИВНОСТІ ГЛОБАЛЬНИХ СИСТЕМ**

Bohatko S. O.

*Student,
State University of Trade
and Economics
Kyiv, Ukraine*

Богатько С. О.

*студентка IV курсу факультету
міжнародної торгівлі та права,
Державний торговельно-економічний
університет
м. Київ, Україна*

В умовах глобалізації та погіршення безпекової ситуації, країни приймають виважене рішення щодо створення нових безпекових союзів на місцях для вирішення внутрішніх та міжрегіональних проблем *без залучення більших організацій*, що вже давно втратили свій вплив та не готові до вирішення екстрених проблем. Кризові ситуації та затяжні конфлікти безпосередньо впливають на безпекову ситуацію в кожному регіоні, що розкитує міжнародну спільноту та створює підґрунтя для масштабніших міжусобиць. Можна припустити, що це заважатиме країнам, які не мають впливу на прийняття глобальних рішень, вибудовувати свою економіку та прагнути до розвитку, що змушує створювати надійніші альянси.

Ця проблема стосується не тільки воєнного конфлікту між Україною та російською федерацією, а й також нескінченних воєн та внутрішніх заворушень на Близькому Сході, напруженої ситуації між Північною та Південною Кореєю, Китаєм та Тайванем, Китаєм та

Індією та інші. Кожен з цих конфліктів так чи інакше впливає на міжнародну стабільність та безпекову ситуацію. Будь-яка країна, того чи іншого регіону не хотіла б мати під боком озброєний конфлікт і залучати свою військову міць для оборони, витрачаючи на це великі кошти, які можна було б використати в цілях сталого розвитку.

І все це відбувається через те, що Рада Безпеки ООН стала вкрай неефективною та не може приймати швидкі і беззаперечні рішення для розв'язання глобальних проблем. Вона перестала вживати заходів у кризах та конфліктах, через те, що найвпливовіші держави світу (такі як США, Китай, Велика Британія, Франція, росія) мають право вето. Особливо це можна спостерігати після *«агресії та вторгнення росії в Україну в лютому 2022 року, атаки ХАМАС 7 жовтня 2023 року та подальшої, триваючої відповіді Ізраїлю – ситуація лише погіршилася, що призвело до провокування кризи легітимності та довіри до Організації Об'єднаних Націй»* [2].

Незважаючи на Статтю 2(4) Статуту ООН, яка є фундаментальною нормою міжнародного права про заборону на використання сили проти територіальної цілісності іншої країни, можна спостерігати, що ця стаття, з плином часу, втратила свою дієвість. На жаль, можна констатувати, що вона більше не виконує свою функцію. Організація, створена задля підтримання миру, виявилася не готовою до викликів нової реальності та здатності діяти беззаперечно на користь миру.

Держави почали створювати свої альянси для більш чіткішого і швидкого вирішення проблем. Наприклад, у *«Європі менші альянси, такі як Вишеградська група (Чеська Республіка, Угорщина, Польща та Словаччина) та Північно-Балтійський альянс, демонструють, як країни реагують на регіональні виклики з більшою гнучкістю»* [4]. Вишеградська група займає позицію у вирішенні питань щодо імміграції та економічної інтеграції, а Північно-Балтійський альянс зосереджує увагу на співпраці у сфері безпеки, задля підготовки до будь-яких дій, які можна очікувати від російської федерації [4]. Таким чином, ці об'єднання показують, наскільки вони можуть бути ефективними у вирішенні національних пріоритетів.

Тим часом *«на Близькому Сході також виникли менші альянси, для вирішення давніх суперечок і конфліктів, які також сприяють співпраці у сфері безпеки та економічного партнерства»* [4]. Таким чином країни ставатимуть порівняно менш залежні від впливу США або Ірану, ніж раніше.

«В Африці такі альянси, як Економічне співтовариство західноафриканських держав (ЕКОВАС) та Східноафриканське співтовариство (САС), відіграють вирішальну роль у вирішенні регіональних проблем» [4]. Ці співтовариства довели, що можуть долати проблему

тероризму чи врегульовувати інші конфлікти. Також вони стабілізують економічну ситуацію та управління ресурсами. Таким чином показуючи, наскільки ефективно можливо реагувати на нестабільність чи потреби, на відміну від глобальних міжнародних організацій.

«У Латинській Америці є такі альянси, як Тихоокеанський альянс (Чилі, Колумбія, Мексика та Перу), в Азійсько-Тихоокеанському регіоні такі коаліції, як «Квадрат» (США, Японія, Індія та Австралія) та Форум південно-тихоокеанських островів» [4]. Кожен з них відіграє свою роль, зосереджуючи увагу на конкретних питаннях регіону, даючи право голосу меншим країнам.

Кеннет Вальц сформулював постулат, в якому йдеться про те, що в багатополлярному середовищі держави більш схильні формувати невеликі альянси для вирішення своїх безпекових та економічних інтересів.

У зв'язку з цим міжнародні актори починають роздроблюватись і діяти на місцях згідно зі своїми статутами. Ці менші політичні групи дозволяють вирішувати нагальні проблеми країн; це може включати як і торговельні зв'язки, так і забезпечення безпекового клімату, тим самим не вплутуючись у проблеми наддержав. Можливості цих малих союзів, роблять їх особливо ефективними у вирішенні проблем чи конфліктів, в залежності від регіонального спрямування.

Отже, багатополлярна система та створення дедалі більшої кількості регіональних союзів допомагає побудувати рівноправну та справедливую систему, де не матимуть привілейованої сили США, Китай чи росія, які аж надто часто користуються правом вето і тим самим погіршують безпековий стан у світі, граючи тільки за своїми правилами і відтісняючи малі держави. Таким чином багатополлярний світ зможе сприяти курсу сталого розвитку, кращої взаємодії та запровадженню збалансованого механізму прийняття рішень, що критично зменшить вплив високорозвинених держав, які вже звикли домінувати на міжнародній арені.

Якщо йти запланованим шляхом, то такі дії можуть призвести до покращення глобальної ситуації на переговорах у міжнародних інституціях, запобігаючи ситуаціям, яка наразі є для нас проблематичними, коли одна конкретна держава може диктувати свої правила вирішення конфлікту чи питання.

Література:

1. Бакун Ю., Рудь Н. Цифровізація як інструмент сталого розвитку економіки в умовах глобалізації. *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. 2023. № 3 (67). С. 65–71. URL:

<https://economics.net.ua/files/archive/2023/No3/65.pdf> (дата звернення: 13.03.2026).

2. The myth of collective security and the reform of the Security Council / CIDOB. 2024. URL: <https://www.cidob.org/en/publications/myth-collective-security-and-reform-security-council> (дата звернення: 13.03.2026).

3. Saudi FM says multipolarity key to addressing global challenges / Arab News Japan. 2024. URL: https://www.arabnews.jp/en/middle-east/article_156711/ (дата звернення: 15.03.2026).

4. Regional Alliances in a Multipolar World / Modern Nation. 2024. URL: <https://mnation.uk/regional-alliances-in-a-multipolar-world/> (дата звернення: 13.03.2026).

5. Gülseven H. Security Challenges in a Multipolar World. *Global Power Transition and the Future of the European Union* / ed. by B. Güneş, S.N.A. Aydın. Cham : Springer, 2022. P. 55–74. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-032-13646-6_4 (дата звернення: 13.03.2026).

6. Analytical Review of the MSR 2025: A Multipolar World Between Optimism and Challenges / TRENDS Research & Advisory. 2025. URL: <https://trendsresearch.org/insight/analytical-review-of-the-msr-2025-a-multipolar-world-between-optimism-and-challenges/> (дата звернення: 13.03.2026).